

Abū Qatāda al-Filasṭīnī versus IS:

De ontwikkeling van een radicaal islamitisch geleerde

Bo van den Berg

Radboud Universiteit Nijmegen

bo.vandenberg@outlook.com

ABSTRACT

Door middel van een literatuurstudie is inzicht verkregen in de ideeën van de radicaal islamitisch geleerde Abū Qatāda al-Filasṭīnī en met name hoe deze ideeën zich verhouden tot zijn standpunt ten aanzien van IS. Dit is voornamelijk onderzocht met behulp van wetenschappelijke literatuur en Arabischtalige krantenartikelen. Abū Qatāda verwerpt de strijd van IS tegen de *mujahidīn* omdat hiermee verdeeldheid onder moslims veroorzaakt wordt terwijl IS juist eenheid zou moeten nastreven. Volgens Abū Qatāda is IS zijn naam, Islamitische Staat, niet waardig en kan dus gezien worden als één van de interne vijanden van de islam die bestreden dient te worden.

Keywords

Abū Qatāda al-Filasṭīnī, IS, ISIS, islamisme, jihad, kalifaat, *mujahidīn*, salafisme, *tawḥīd al-ḥākimiyya*.

INTRODUCTION

Sinds het ontstaan van ISIS, Islamitische Staat in Irak en Shām¹, die eind juni 2014 zijn naam veranderde naar IS, Islamitische Staat, is er veel commotie ontstaan over deze “islamitische staat”, die zijn territorium probeert uit te breiden in zowel Syrië als Irak, waar het op dit moment een heksenketel is van groeperingen die strijden om de macht. Zo zijn er veel moslims die hun steun hebben betuigd aan deze “islamitische staat”. Ook Nederlandse moslims hebben hun dagelijkse leven achter zich gelaten om deel te nemen aan de strijd zodat een “islamitische staat” verwezenlijkt kan worden. Er zijn echter ook veel moslims die fel tegen IS zijn. Zelfs radicale ideologen, die streven naar een islamitische staat, hebben felle kritiek geuit op IS. Volgens hen voldoet IS niet aan de eisen die er zijn voor islamitisch leiderschap. Eén van deze tegenstanders van IS, die wel een voorstander is van een islamitische staat, is de Palestijnse Jordaniër Abū Qatāda al-Filasṭīnī (1959/1960). Hij heeft zich fel uitgelaten over IS, die hij o.a. “een machine van moord en verwoesting” noemt. Dit is opmerkelijk aangezien hij bijvoorbeeld in 1995 nog een beroemde fatwa² uitvaardigde om de Algerijnse opstand te steunen die het doden van nakomelingen en vrouwen van Algerijnse soldaten en politiemannen legitimeerde. Ook deze fatwa

is door gelijkgezinde militanten bekritiseerd, net zoals dat IS op dit moment door gelijkgezinde jihadstrijders³ bekritiseerd wordt. [1]

In deze samenvatting van mijn eindwerkstuk wordt inzicht verkregen in de ideeën van Abū Qatāda al-Filasṭīnī en met name hoe deze ideeën zich verhouden tot zijn standpunt ten aanzien van IS. De hoofdvraag is dan ook als volgt: Hoe verhouden de ideeën van Abū Qatāda al-Filasṭīnī zich tot zijn standpunt ten aanzien van IS? Door middel van literatuuronderzoek als onderzoeksmethode is er getracht een antwoord te formuleren op deze hoofdvraag. De eerste twee hoofdstukken en het eerste gedeelte van het derde hoofdstuk zijn dan ook geschreven aan de hand van wetenschappelijke literatuur. Het tweede gedeelte van hoofdstuk 3 is geschreven op basis van bevindingen uit voornamelijk Arabischtalige krantenartikelen die in chronologische volgorde behandeld worden. Op basis van deze krantenartikelen zal er ook aandacht gegeven worden aan geschriften die door Abū Qatāda zelf geschreven zijn. Om de hoofdvraag te beantwoorden is het noodzakelijk om eerst meer te weten te komen over de persoon Abū Qatāda al-Filasṭīnī. In hoofdstuk 1 wordt daarom zijn biografie behandeld. Vervolgens is het van belang om inzicht te krijgen in Abū Qatāda’s ideologie, waar in hoofdstuk 2 dieper op ingegaan zal worden. Hierbij zullen ook zijn Arabischtalige geschriften behandeld worden, waarvoor ik het wetenschappelijke artikel van de Noorse terrorisme-onderzoeker Petter Nesser heb geraadpleegd. In hoofdstuk 3 zal Abū Qatāda’s standpunt ten aanzien van IS beschreven worden. Om dit te kunnen behandelen, zal er eerst vastgesteld worden wat er verstaan kan worden onder IS. Vervolgens zal er in het tweede gedeelte van dit hoofdstuk dieper worden ingegaan op Abū Qatāda’s mening over IS. Gezien de actualiteit van dit onderwerp, is er slechts weinig wetenschappelijke literatuur hierover beschikbaar. Daarom is er in dit gedeelte van het werkstuk ervoor gekozen om secundaire bronnen,

³ Onder jihadstrijders of jihadisten wordt in dit werkstuk verstaan: moslims die door middel van een gewapende strijd (kleine jihad) streven naar de heroprichting van de islamitische staat oftewel het kalifaat.

¹ Een gebied dat ook wel de Levant (zo komt het dat ook de afkorting ISIL bestaat naast ISIS) of Groot Syrië wordt genoemd.

² Advies opgesteld door islamitisch rechtsgeleerde o.b.v. de Qur’ān en sunna.

“Permission to make digital or hard copies of all or part of this work for personal or classroom use is granted under the conditions of the Creative Commons Attribution-Share Alike (CC BY-SA) license and that copies bear this notice and the full citation on the first page”.

voornamelijk Arabischtalige krantenartikelen, te raadplegen. De vertalingen vanuit het Arabisch die in dit hoofdstuk zullen worden aangehaald zijn dan ook allemaal van mijzelf afkomstig. Ten slotte zal er in de conclusie een antwoord op de hoofdvraag geformuleerd worden.

HOOFDSTUK 1: BIOGRAFIE VAN ABŪ QATĀDA AL-FILASTĪNĪ

Abū Qatāda is opgegroeid in een ontheemde vluchtelingenfamilie die een sterke Palestijnse identiteit en een fel anti-Israëliisch sentiment met zich mee draagt. Ook kan er gesteld worden dat hij een aanhanger van het jihadistische salafisme is, maar hier zal in het volgende hoofdstuk nog dieper op ingegaan worden. Ten slotte kan er aangenomen worden dat hij met al-Qaida sympathiseert en in verdenking is gesteld van betrokkenheid bij terroristische daden, waardoor hij verschillende malen heeft vastgezet in het Verenigd Koninkrijk en uiteindelijk is uitgezet naar Jordanië. Abū Qatāda is op dit moment op vrije voeten en wat over hem of van hem recentelijk gepubliceerd is, gaat voornamelijk over zijn kritiek op IS waar in hoofdstuk drie dieper op ingegaan zal worden. In het volgende hoofdstuk zal Abū Qatāda's ideologische wereldbeeld aan bod komen. [2]

HOOFDSTUK 2: ABŪ QATĀDA'S IDEOLOGISCHE WERELDBEELD

Abū Qatāda is beïnvloed door het salafisme⁴ en de volgende ideologen: Muḥammad ibn 'Abd al-Wahhāb, Taqī al-Dīn ibn Taymiyya en Sayyid Qutb, respectievelijk wat betreft het nastreven van een "zuivere" islamitische staat, de terugkeer naar de Qur'ān en de *sunna* en de veroordeling van niet-islamitische sekten en praktijken als onwetendheid, innovatie of ongeloof, en als laatste wat betreft de concepten van onwetendheid en soevereiniteit als rechtvaardiging van jihad tegen moslimse regimes die de islamitische wet negeren. Daarnaast heeft hij bewondering geuit voor de huidige al-Qaida leider Ayman al-Zawāhirī. Toch beroept hij zich vooral in zijn religieus-politieke analyses op zijn eigen interpretatie van de Qur'ān en *sunna*⁵. Er kan gesteld worden dat Abū Qatāda veel verschillende soorten teksten heeft geschreven, van Qur'ān commentaar (*tafsīr*), verificatie van religieuze bronnen (*taḥqīq*), religieus-politieke analyses of commentaren, juridische adviezen (*fatāwā*, ev. fatwa), maar ook poëzie. Inhoudelijk verschillen zijn geschriften veel van elkaar, maar zijn religieus-politieke wereldbeeld en vijandsperceptie kunnen als de belangrijkste thema's worden gezien van zijn geschriften.

De kern van Abū Qatāda's ideologie in zijn geschriften is de idee van "eenheid van de soevereiniteit" (*tawḥīd al-*

⁴ Aanhangers van het salafisme, salafisten, zijn soennitische moslims die zo veel mogelijk proberen te leven als de eerste drie generaties moslims.

⁵ Sunna is de 'manier' van de Profeet Muḥammad zoals men die kent uit de overleveringen over zijn leven, de ḥadīth, en is afgeleid van alles wat Muḥammad tijdens zijn leven heeft gezegd of gedaan.

ḥākimiyya). Dit betekent dat iedereen op de wereld de islamitische wetgeving van Allah zou moeten naleven en gehoorzamen. Deze idee verbindt Abū Qatāda met het concept dat de wereld in twee sferen is op te delen. Zo is er het gebied van de islam (*dār al-islām*). Dit gebied wordt geregeerd door de *sharī'a*⁶. En de rest van de wereld dat niet geregeerd wordt door Gods wetgeving wordt het gebied van de oorlog (*dār al-ḥarb*) genoemd, die onderworpen is aan "door de mens gemaakte wetgeving". Maar vandaag de dag is deze tweedeling niet scherp te zien volgens Abū Qatāda. Er zouden volgens hem geen "echte" islamitische staten meer bestaan die de islamitische wetgeving zuiver naleven. Vandaar dat veel moslims in een staat van onwetendheid leven en onderworpen zijn aan "door de mens gemaakte wetgeving" en werelds eigenbelang. De meeste moslims leven dus tegenwoordig niet in de *dār al-islām*. Hierdoor is er altijd een strijd gaande tussen de "ware, zuivere" gelovigen van de islam die de waarheid (*al-ḥaqq*) vertegenwoordigen en de idee van *tawḥīd al-ḥākimiyya* nastreven, verschillende onwetende, misleide moslims die zijn vervallen in innovatie of ongeloof en de ongelovigen die leugens (*bāṭil*) vertegenwoordigen.

Nu dit duidelijk is, is het niet vreemd om aan te nemen dat Abū Qatāda democratie ziet als een godslasterlijke doodzonde. Democratie zou volgens hem alleen maar de "menselijke" tirannie van de meerderheid vertegenwoordigen, waar geen enkel element van de *sharī'a* bij komt kijken. Wanneer er "ware, zuivere" gelovigen leven in een gebied dat onderworpen is aan democratie, hebben zij juist de plicht om trouw te blijven aan de idee van *tawḥīd al-ḥākimiyya* en degenen die niet loyaal zijn te verwerpen of te bestrijden. Dit wordt dan ook het principe van "loyaliteit en verwerping" (*al-walā' wa-l-barā'*) genoemd. Dit principe zorgt ervoor dat de beweging van "ware" gelovigen gezuiverd en beperkt wordt tot "ware" monotheïsten (*muwahḥidūn*) en dat de interne cohesie en identiteit van deze beweging versterkt wordt.

Ten slotte kan er geconcludeerd worden dat de teksten zich vooral concentreren op identiteitsvorming en het vraagstuk waarom "zuivere" moslims zichzelf zouden moeten distantiëren van niet-islamitische invloeden en de vijanden van de islam zouden moeten bestrijden in de vorm van gewelddadige jihad. In het volgende hoofdstuk wordt Abū Qatāda's standpunt ten aanzien van IS bekeken. [3]

HOOFDSTUK 3: ABŪ QATĀDA'S STANDPUNT TEN AANZIEN VAN IS

Er kan gesteld worden dat IS, de Islamitische Staat, diepe wortels heeft in de jihadistische salafistische stroming. IS is namelijk voortgekomen uit de organisatie Jamā'at al-Tawḥīd wa-l-Jihād die veranderde naar AQI, vervolgens naar ISI, ISIS en uiteindelijk naar IS. Sinds eind juni 2014 is de organisatie dus geëvolueerd tot een kalifaat, die een islamitische staat claimt te zijn. Islamitische geleerden verschillen echter van mening over de

⁶ Islamitische wetgeving.

legitimiteit van dit kalifaat en zijn kalief. Zelfs binnen het radicale islamisme, dat streeft naar een islamitische staat, verschilt men dus van mening hierover. Zowel voor- als tegenstanders hebben plausibele argumenten voor hun standpunt met betrekking tot de legitimiteit van het kalifaat en zijn kalief. En zo dus ook Abū Qatādā die felle kritiek heeft geuit op IS en dus gerekend kan worden tot de tegenstanders. In het begin was hij nog mals met zijn kritiek, die hij uitte in de vorm van een advies aan ISIS om een eenheid te vormen met Jabhat al-Nuṣra en om de leider van al-Qaida te gehoorzamen. Al vrij snel uitte hij zijn kritiek openlijker nadat ISIS zijn advies verwierp. Vanaf dat moment noemde hij de aanhangers van ISIS zondig. Toen al-Jawlānī, de bevelhebber van Jabhat al-Nuṣra, een termijn stelde aan ISIS om zich te laten leiden door de *sharī'a*, was Abū Qatādā hier een groot voorstander van, wel adviseerde hij geen oorlog te beginnen met ISIS. Maar nadat ISIS dit weigerde en zijn naam veranderde naar IS, had hij nog maar weinig mooie woorden over voor IS en ging zelfs de strijd van Jabhat al-Nuṣra met IS steunen. Er kan dus geconcludeerd worden dat Abū Qatādā IS zijn naam niet waardig vindt en het kalifaat zelfs dwalend aangezien zij strijden tegen de *mujahidīn*, oftewel jihadstrijders, en verdeeldheid veroorzaken onder moslims en dus niet de moslimgemeenschap als eenheid vertegenwoordigen. [4]

CONCLUSION

We hebben gezien dat de Palestijns-Jordaanse Abū Qatādā al-Filastīnī, die in 1995 nog de beroemde en omstreden fatwa uitvaardigde die het doden van de vrouwen en kinderen van Algerijnse politiemannen en soldaten rechtvaardigde en tegenwoordig felle kritiek uit op de “gewelddadige” IS, opgegroeid is in een ontheemde vluchtelingenfamilie met een sterke Palestijnse identiteit en een fel anti-Israëliisch sentiment. In zowel Groot-Brittannië als in Jordanië heeft Abū Qatādā vastgezet op verdenking van betrokkenheid bij terroristische daden, maar is uiteindelijk toch niet veroordeeld tot een gevangenisstraf. Vandaag de dag is hij dus op vrije voeten in Jordanië, waar hij weer terecht is gekomen door zijn uitlevering vanuit Groot-Brittannië. Ook kan er gesteld worden dat hij sympathiseert met al-Qaida en dat hij een aanhanger is van het salafisme. Tevens kunnen we vaststellen dat hij is beïnvloed door de volgende ideologen: Muḥammad ibn ‘Abd al-Wahhāb, Taqī al-Dīn ibn Taymiyya en Sayyid Qutb, respectievelijk wat betreft het nastreven van een “zuivere” islamitische staat, de terugkeer naar de Qur‘ān en de *sunna* en de veroordeling van niet-islamitische sekten en praktijken als onwetendheid, innovatie of ongeloof, en als laatste wat betreft de concepten van onwetendheid en soevereiniteit als rechtvaardiging van jihad tegen moslimse regimes die de islamitische wet negeren. Toch beroept hij zich in zijn geschriften vooral op zijn eigen interpretatie. Als belangrijkste thema’s van zijn geschriften kunnen zijn religieus-politieke wereldbeeld en vijandsperceptie gezien worden. De kern hiervan is de idee van *tawḥīd al-ḥākimiyya* met de daarbij horende verdeling van de wereld in *dār al-islām* en *dār al-ḥarb*. Verder concentreren zijn geschriften zich op identiteitsvorming en het vraagstuk waarom zuivere moslims zichzelf

zouden moeten distantiëren van niet-islamitische invloeden en de vijanden van de islam zouden moeten bestrijden in de vorm van gewelddadige jihad. Als vijanden worden gezien de polytheïsten en de hypocrieten die de “innovators” omvatten, de “misleiden”, de “afvalligen” en de oorspronkelijke ongelovigen. In het laatste hoofdstuk hebben we gezien dat IS diepe wortels heeft in de jihadistische salafistische stroming en dat zelfs ideologen uit deze stroming van mening verschillen over de legitimiteit van het kalifaat en zijn kalief die door IS is uitgeroepen. Ook hebben we in dit hoofdstuk kunnen zien dat Abū Qatādā zich kritisch heeft uitgelaten over wat eerst nog ISIS heette en later IS. Eerst riep Abū Qatādā nog op tot een eenheid tussen ISIS en Jabhat al-Nuṣra, maar al snel ging hij van voorzichtige kritiek over naar het uiten van openlijke kritiek, vervolgens zweerde hij IS helemaal af en uiteindelijk keurde hij zelfs de strijd van Jabhat al-Nuṣra met IS goed.

Maar hoe verhoudt Abū Qatādā’s ideologie zich nu tot zijn standpunt ten aanzien van IS? Want hoe kan het bijvoorbeeld dat hij wel de al eerder genoemde fatwa uit 1995 ten behoeve van de Groupe Islamique Armée heeft uitgevaardigd die ervoor zorgde dat het vermoorden van ontelbaar veel Algerijnen in de jaren negentig gelegitimeerd werd en hij IS’s gewelddadige manier van het bestrijden en vermoorden van hun tegenstanders als een grote zonde beschouwt? Er kan geconcludeerd worden dat hij het strijden van de jihad door IS tegen “de vijanden van islam” goedkeurt, maar hun strijd tegen de *mujahidīn* verwerpelijk vindt. Dit is dan waarschijnlijk ook de reden dat hij het moorden in de jaren negentig wel goedkeurt en de strijd van IS niet legitiem vindt. Daarnaast verwerpt hij IS omdat zij hiermee verdeeldheid onder moslims veroorzaken en een islamitische staat zou juist de eenheid van de *umma*⁷ moeten vertegenwoordigen. Om deze redenen ziet hij het kalifaat met zijn kalief al-Baghdādī, die ook nog eens niet is benoemd door een brede adviesraad van islamitische geleerden, als dwalend. IS is dus zijn naam, Islamitische Staat, niet waardig volgens Abū Qatādā en kan gezien worden als één van de interne vijanden van de islam waar jihad tegen gestreden dient te worden.

ROLE OF THE STUDENT

Dit eindwerkstuk is geschreven door Bo van den Berg (31-07-1994), inmiddels begonnen aan haar masterstudie, ter afsluiting van de Bacheloropleiding Islamstudies aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Het onderwerp van dit literatuuronderzoek is de verhouding tussen Abū Qatādā al-Filastīnī’s ideologie en zijn standpunt ten aanzien van IS oftewel Islamitische Staat. Deze Palestijns-Jordaanse radicaal islamitisch geleerde streeft onder andere naar het verwezenlijken van een islamitische staat maar is tegelijkertijd een fel tegenstander van de op dit moment bestaande IS. Hoe dit mogelijk is wordt in dit eindwerkstuk uitgebreid

⁷ De moslimgemeenschap.

beschreven. Ik heb voor dit onderwerp gekozen omdat ik graag een actueel en uniek onderwerp wilde behandelen waarbij ik ook nog eens Arabische bronnen zou kunnen gebruiken om op die manier te laten zien dat ik in staat ben Arabisch talig bronmateriaal te vertalen en te raadplegen. Literatuur op het gebied van radicaal islamisme, in het algemeen, neemt de laatste tijd toe, maar op dit moment is er nog erg weinig gepubliceerd over de verschillende houdingen tussen radicale islamisten onderling. In dit opzicht is het onderwerp van mijn paper dus uniek. Daarnaast wilde ik ook graag met dit onderwerp aantonen dat ik in staat ben om een wetenschappelijke vraagstelling, waar nog niet eerder over gepubliceerd is, te onderzoeken en academisch verantwoord te beantwoorden.

ACKNOWLEDGMENTS

Bij dezen wil ik graag de begeleidende docent dr. Joas Wagemakers bedanken voor de fijne begeleiding en feedback. Daarnaast zou ik ook de Review Committee van de SRC willen bedanken voor hun goede feedback.

REFERENCES

1. "Abū Qatāda: "dā'ish" ālit qatl wa-hadm." [Abū Qatāda: "dā'ish is een machine van moord en verwoesting] *Al-Hayāt*, 7 september 2014. Geraadpleegd op 04-05-2015, <http://www.alhayat.com/Articles/4492465>
2. Nesser, Petter. "Abū Qatāda and Palestine." *Die Welt des Islams* 53 (2013); Pantucci, Raffaello. "Abu Qatada's Comfortable British Jihad." *Terrorism Monitor* 6 (2008); "Abu Qatada in Jordanië aangeklaagd voor terrorisme." *Volkskrant*, 7 juli 2013. Geraadpleegd op 02-03-2015, <http://www.volkskrant.nl/buitenland/abu-qatada-in-jordanie-aangeklaagd-voor-terrorisme~a3471820/>; "Groot-Brittannië zet radicale moslimgeestelijke uit." *Volkskrant*, 7 juli 2013. Geraadpleegd op 02-03-2015, <http://www.volkskrant.nl/bu>; Malik, Shiv en Alice Su. "Abu Qatada cleared of terror charges by Jordan court and released from jail." *The Guardian*, 24 september 2014. Geraadpleegd op 02-03-2015, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/24/abu-qatada-cleared-terror-charges-jordan-court>; "Abu Qatada found not guilty by Jordan court of terror plot." *BBC*. Geraadpleegd op 02-03-2015, <http://www.bbc.com/news/uk-28033749itenland/groot-britannie-zet-radical-moslimgeestelijke-uit~a3471714/>
3. Nesser, Petter. "Abū Qatāda and Palestine." *Die Welt des Islams* 53 (2013).
4. Wagemakers, Joas. "De Ideologische Onderbouwing van de Islamitische Staat." *ZemZem* 2 (2014) 6-10; Hashim, Ahmed S. "The Islamic State: From al-Qaeda Affiliate to Caliphate." *Middle East Policy* 21:4 (2014): 69-83; Šamādī, Tāmīr al-. "Amman: "Abu Qatada" yad'ū fī jalsat muḥākamatihi 'ila tāt al-Zawāhirī wa-waḥdat "dā'ish" wa-"l-nuṣra"." [Abū Qatāda verkondigt in een zitting van zijn berechting gehoorzaamheid aan al-Zawāhirī en eenheid van "dā'ish" en "al-nuṣra"] *Al-Hayāt*, 25 december 2013; Šamādī, Tāmīr al-. "Abū Qatāda li-"l-Hayāt": Farḍ al-jizya fī Sūriya "ghayr jā'iz" wa-u'ayyidu muhlat al-Jawlānī." [Abū Qatāda tegen "al-Hayāt": het opleggen van de jizya in Syrië is niet toegestaan en ik ondersteun de termijn van al-Jawlānī] *Al-Hayāt*, 27 februari 2014. Geraadpleegd op 05-05-2015, <http://alhayat.com/Articles/789112>; "Sheikh Abu Qatada urges from courtroom Syrian Mujahideen to abandon disagreements and unite," *Kavkazcenter.com*, onbekende datum. Geraadpleegd op 05-05-2015, <http://www.kavkazcenter.com/eng/content/2013/12/27/18716.shtml>; Rummān, Rā'id. "Abū Qatāda yuḥaddidu bi-muqāṭa'at al-muḥākama." [Abū Qatāda dreigt de berechting te boycotten] *Al-Sabīl*, 16 januari 2014. Geraadpleegd op 04-05-2015, <http://www.assabeel.net/local/item/21569-%D8%A3%D8%A8%D9%88-%D9%82%D8%AA%D8%A7%D8%AF%D8%A9-%D9%8A%D9%87%D8%AF%D8%AF-%D8%A8%D9%85%D9%82%D8%A7%D8%B7%D8%B9%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AD%D8%A7%D9%83%D9%85%D8%A9>; "Abū Qatādā "Yumahhid liṣudūr al-fatwā al-jadīda wa-murāqibūna yatawaqa'ūna 'inqisāman bayna ṣufūf at-tayār"." [Abū Qatādā "bereidt zich voor op een nieuwe fatwa en de controleurs voorzien een scheuring tussen de groepen van de stroming"] *Al-Ghad*, 4 februari 2014; "Abu Qatada Interview part 2 of 3." *YouTube*, 9 maart 2015. Geraadpleegd op 04-05-2015, <https://www.youtube.com/watch?v=G6eL4H7PKIA>; "Abu Qatada Interview part 3 of 3." *YouTube*, 17 maart. Geraadpleegd op 04-05-2015, <https://www.youtube.com/watch?v=fCUxqw2uCcM>; "Abū Qatāda yaḥuḍḍu 'amīr "dā'ish" 'alā l-inḍiwā' taḥta "jabhat al-nuṣra" wa-waqf al-iqtitāl." [Abū Qatāda maant de bevelhebber van "dā'ish" aan om samen onder de naam "Jabhat al-Nuṣra" verder te gaan en te stoppen met de strijd] *Al-Hayāt*, 16 januari 2014; "Abū Qatāda" yanṣaḥu l-Jawlānī bi-l-tarāju' an l-lān qitāl "dā'ish"." ["Abū Qatāda" adviseert al-Jawlānī om de verklaring van de strijd met "dā'ish" terug te trekken] *'Ammūn News*, 28 februari 2014. Geraadpleegd op 05-05-2015, www.ammonnews.net/print.aspx?article=184552; "Abū Qatāda al-Filasṭīnī: "dā'ish" lam yakūnū yawman minnā wa lā naḥnu minhum bal hum 'aswā'u min al-khawārij." [Abū Qatāda al-Filasṭīnī: "dā'ish" was nooit van ons of wij van hem, maar zij zijn nog slechter als khawārij] *Al-Islāmiyūn*, 16 mei 2014. Geraadpleegd op 04-05-2015, <http://www.islamion.com/post.php?post=14726>; "Abū Qatāda: al-ṣaḥafī raṣūl lā yajūzū zabḥuh." [Abū Qatāda: de journalist is een gezant die je niet mag doden] *As-Sabīl*, 7 september 2014. Geraadpleegd op 04-05-2015, <http://www.assabeel.net/local/item/62698>; "Abū Qatāda: "dā'ish" ālit qatl wa-hadm."